

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CHRISTO CAPITE|| TOTIVS ECCLESIAE,|| QVINQVE LIBRIS|| explicata.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

III. Refutantur ex Scripturis errores Caluinistarum et Lutheranoru[m] de
Mediatore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53845](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53845)

CAPVT III.

*Refutantur ex Scripturis errores Calu-
nistarum & Lutheranorum de Me-
diatore.*

ALIVS ERROR priori cōtrarius est eorum, qui contendunt, Christum exercere officium Mediatoris secundum vtramq; naturam, diuinam & humanam. Ita docet apertè CALVINVS in epistolis duabus ad Polonos. Idem etiam Ministri Tigurini, Henricus Bullingerus, Petrus Martyr, & alij in epistolis item duabus ad Polonos. Idem ex professo docet Iosias SIMLERVS in libro contra Stancarum, vbi defendit epistolas Tigurinarum à Stancaro oppugnatas. Idem etiam sentit Martinus KEMNITIVS. Nam in libro de duabus naturis refert inter absurdas sententias, quòd Christus sit Mediator secundum humanam naturam tantùm. Idem habet MELANCHTHON in Locis, capite de Filio, vbi dicit, Deitatem Filij obediuisse Patri. Idem habet liber CONCORDIAE, pagina 556. & 645. & 736.

Ac ne fortè isti existimentur velle, Christum esse Mediatorem secundum vtramque naturam ratione suppositi, non ratione formalis principij: obseruandum est, ex duobus apertè colligi posse, quæ sit eorum sententia.

PRIMO, ex eo quod fatentur, se dissentire in hac re à Magistro & à Scholasticis. Magister autem & Scholastici discretis verbis docent, Christum esse Mediatorem secundum naturam humanam, non secundum diuinam, licet ipse Mediator sit, & esse debeat, Deus & homo.

SECUNDO, colligitur ex eo, quòd distinguunt opera Mediatoris, & quædam esse volunt humanitatis quoad rem, Diuinitatis quoad efficaciam, vt pati & mori; quædam solius Diuinitatis esse volunt, vt illuminare mentes, remittere peccata, &c. immò etiam sacrificium offerre, diuinæ naturæ tribuunt, Victimam verò, esse naturæ humanæ. Testatur enim STANCARVS in libro de Trinitate & Mediatore, Stanislaum Sarnicium, quem fidelem Christi seruū appellat Calui.

Calvinus in epistola ad Polonos, in publico colloquio ita scribi iussisse: *Est Pontifex & Sacerdos divina natura, sacrificium vero humana.* Qui error apertè introducit partim Arianismum, partim Eutychianismum.

Probandum est igitur, solùm secundum naturam humanam Christũ fuisse Mediatorem; si sermo sit (ut diximus) de principio formali, non de ipso supposito. Ac PRIMVM ex Scripturis habemus locum illum beati Pauli I. Timot. 2. *Vnus Deus, & vnus & Mediator Dei & hominum, homo Christus Iesus.* Cur, quæso, addidit, *Homo*, nisi ad exprimendum naturam, secundum quam Christus est Mediator? Notauit hoc Augustinus lib. 2. de pec. orig. cap. 28. serm. II. de verbis Apostoli.

Præterea hîc distinguit Apostolus Mediatorem à Deo: *Vnus, inquit, Deus, & vnus & Mediator Dei et hominum.* Ergo Christus non est Mediator secundum naturam diuinam, sed tantùm secundum humanam, secundum quam Christus à Deo distinguitur.

Sed respondent aduersarij, hîc fieri distinctionem ratione personæ. Nam per vnum Deum intelligitur Pater, à quo distinguitur Filius personaliter. Alioqui, inquit, sequeretur quaternitas, si à tota Trinitate distingueretur Mediator. Vnde CALVINVS in secũda epistola ad Polonos, ridet has expositiones: *Vnus Deus, id est, Trinitas; Et, Creditis in Deũ, id est, in Trinitatẽ.* At profectò hoc ipso Calvinus & Calvinista vehementer confirmant Arianismum. Id enim Ariani cupiunt, ut vbiçunque legitur; *Vnus Deus*, aut simpliciter, *Deus*, intelligatur Pater, non Trinitas.

Præterea Chrysostomus, Oecumenius, Theophylactus in hunc locum notant, per illud, *VNVS*, non excludi Filium, sed Deos Gentium. Ergo per vnum Deum, non Patrẽ, sed Trinitatem intellexerunt. Item AVGVSTINVS serm. I. in Psalm. 29. explicans hæc ipsa verba, dicit; *Vnum Deum significare Trinitatem; & Christum esse Mediatorem inter Trinitatẽ, & homines peccatores.* Sic enim loquitur: *Quid est, inquit, Mediatorem esse inter Deum & homines? Non inter Patrem & homines, sed inter Deum & homines. Quid est Deus? Pater, & Filius, & Spiritus sanctus. Qui sunt homines? peccatores, impij, mortales. Inter illam Trinitatem, & homi-*

hominum infirmitatem, & iniquitatem, Mediator factus est homo, non iniquus, sed tamen infirmus. Idem repetit in commentario cap. 3. epistolae ad Galatas. Et idem docent, Augustinū sequuti, Beda & Anselmus; in commentario 2. cap. epistolae primae ad Timotheum.

Et ratio etiam ipsa id manifestè testatur. Nam non solus Pater erat nobis ob nostra peccata infensus, & p̄inde à Mediatore placandus, sed etiam Filius & Spiritus sanctus: Tota igitur Trinitas à Mediatore hominibus reconcilianda erat. Quare cum Paulus dicit: *Vnus Deus, vnus & Mediator Dei & hominum*; per vnum Deum Trinitatem totam significet necesse est. Vnde Calvinus, dum reiicit istam expositionem, Augustinum, Bedam, Anselmum, & Græcos omnes Patres, & ipsam rationem reiicit. nec propterea sequitur quaternitas; nam idem Christus propter duas naturas, & numeratur inter personas Trinitatis, cui debetur satisfactio, & simul ipse est qui satisfacit. Ipse enim, vt homo est, Mediator est, ad seipsum, vt Deus est.

CAPVT IV.

Refellitur idem error ex Patribus.

ACCEDANT nunc testimonia Patrum. Ac primum CYRILLVS in Apologia pro duodecim capitibus contra Orientales, proponit hanc obiectionem contra decimum caput: *Si Deus Verbum est Sacerdos, cui vel quali Deo suum ministerium offert?* Deinde respondet hoc modo: *Quando factus est homo, vocatus est Pontifex, non quòd maiori Deo offerret sacrificium, sed sibi ipsi & Patri.* Et infra: *Audiens quòd dicitur est Sacerdos propter humanitatem, erubescisne? Deinde quomodo non admiratus es, quòd non secundum sacerdotum morem alteri fecerit sacrificij modum, sed sibi ipsi potius & Patri, vt dixi.*

Hic Cyrillus non solùm apertè dicit, Christum esse Pontificem propter humanitatem, sed etiam cogit nos intelligere negatiuam, id est, non propter Diuinitatem, cum dicit, cum sacrificiū sibi ipsi obtulisse & Patri. Non enim potest vnus & idem,